

Verkenning COVID-19

De consequenties van de Corona-epidemie zijn overal zichtbaar. Gelukkig zijn er diverse organisatie bezig om deze effecten in kaart te brengen. Zo modelleert het RIVM verschillende verspreidingsscenario's om de specifieke zorgcapaciteit beter in te kunnen schatten en heeft het CPB verschillende scenario's gepresenteerd die mogelijk economische effecten beschrijven. De vraag is wat deze epidemie betekent voor gezondheid en zorg (VGZ) in brede zin, nu en in de toekomst, en hoe we in de toekomst beter voorbereid zouden kunnen zijn op een dergelijke wereldwijde gebeurtenis. Dit zijn vragen die sterke raken aan studies die het RIVM uitvoert, bijvoorbeeld de Volksgezondheid Toekomst Verkenning. Ook in de VTV wordt een brede inschatting gemaakt van de relevante maatschappelijke ontwikkelingen, hoe deze volksgezondheid en zorg kunnen beïnvloeden en wat handelingsopties zijn om hier (beter) op in te spelen. Deze vraagstellingen en methodiek kunnen ook behulpzaam zijn om verkenning van COVID-19 te doen.

Wat zijn de belangrijkste drijvende krachten achter de uitbraak van de coronapandemie en hoe hebben zij de uitbraak beïnvloed?

Hierbij gaat het om ontwikkelingen in de zogenoemde DESTEP factoren (Demografie, Economie, Sociaal-cultureel, Technologie, Ecologie en Politiek-institutioneel). Deze ontwikkelingen spelen op mondiale, Europese als nationale schaal. Hierbij spelen bijvoorbeeld toegenomen (internationale) mobiliteit, sterke onderlinge economische verbondenheid, de rol van instituties, en ook gedrag een belangrijke rol.

Wat zijn de verwachte directe en indirecte gevolgen van deze pandemie voor VGZ? Over de directe gevolgen worden we dagelijks geïnformeerd met nieuwe vastgestelde besmettingen en het aantal mensen dat overleden is. Dit is echter nog niet het volledige beeld. Het ontbreekt aan VGZ-indicatoren die vaker gebruikt worden, zoals bijvoorbeeld de ziektelast gerelateerd aan COVID-19, die het beter mogelijk maakt corona in perspectief te plaatsen. Ook effecten op andere gezondheidsuitkomsten ontbreken zoals de mentale gezondheid. Hierbij is ook duidelijk dat het langere termijn toekomstperspectief ontbreekt, waarbij de gezondheidseffecten van een slechter sociaaleconomische situatie ook substantieel kunnen zijn. Ook de regionale spreiding zou een belangrijke facet kunnen zijn. Gezien de onzekerheid, zowel wat betreft de vraag hoe lang de epidemie aanhoudt, als ook wat betreft de mogelijk effecten zouden hiervoor ook meerdere scenario's ontwikkeld moeten worden.

De derde vraag is dan hoe we met het invullen van deze twee vraagstellingen beter voorbereid zijn en beter kunnen anticiperen op mogelijke toekomstige uitbraken. Waar zitten de bottlenecks in het systeem en waar doen zich kwetsbaarheden voor die wellicht versterkt kunnen worden?

Vervolg stappen

In kaart brengen DESTEP factoren (aftappen van verschillende projecten zoals nationaal veiligheidsprofiel, VTV)

Inschattingen maken van directe en indirecte effecten op VGZ, gebruikmakend van het VTV-model.